

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 2. kesäkuuta 2023
(OR. en)

10136/23
ADD 1

Toimielinten välinen asia:
2023/0170(NLE)

JUSTCIV 81
JAI 772
FREMP 174

EHDOTUS

Lähettäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	1. kesäkuuta 2023
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2023) 281 final
Asia:	LIITE asiakirjaan Ehdotus neuvoston päätökseksi jäsenvaltioille annettavasta valtuudesta liittyä Euroopan edun mukaisesti aikuisten kansainvälisestä suojelusta 13 päivänä tammikuuta 2000 tehdyn yleissopimuksen osapuoliksi tai pysyä sen osapuolina

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2023) 281 final.

Liite: COM(2023) 281 final

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 31.5.2023
COM(2023) 281 final

ANNEX

LIITE

asiakirjaan

Ehdotus neuvoston päätökseksi

**jäsenvaltioille annettavasta valtuudesta liittyä Euroopan edun mukaisesti aikuisten
kansainvälisestä suojelusta 13 päivänä tammikuuta 2000 tehdyn yleissopimuksen
osapuoliksi tai pysyä sen osapuolina**

LIITE
YLEISSOPIMUS
AIKUISTEN KANSAINVÄLISESTÄ SUOJELUSTA

(Tehty 13 päivänä tammikuuta 2000)

Tämän yleissopimuksen allekirjoittajavaltiot, jotka ottavat huomioon tarpeen määrätä sellaisten aikuisten suojelusta kansainvälisissä tilanteissa, jotka eivät henkilökohtaisten kykyjensä heikentymisen tai riittämättömyyden vuoksi voi suojella etujaan, haluavat välttää oikeusjärjestelmiensä välisiä ristiriitatilanteita aikuisten suojeluun liittyvän toimivallan, sovellettavan lain ja toimenpiteiden tunnustamisen ja täytäntöönpanon osalta, palauttavat mieleen kansainvälisen yhteistyön merkityksen aikuisten suojelussa, vahvistavat, että aikuisen etu ja hänen arvokkuutensa ja itsemääräämisoikeutensa kunnioittaminen on otettava huomioon ensisijaisesti, ovat sopineet seuraavista määräyksistä:

I LUKU – YLEISSOPIMUKSEN SOVELTAMISALA

1 artikla

- 1) Tätä yleissopimusta sovelletaan sellaisten aikuisten suojeluun kansainvälisissä tilanteissa, jotka eivät henkilökohtaisten kykyjensä heikentymisen tai riittämättömyyden vuoksi voi suojella etujaan.
- 2) Sen tavoitteena on:
 - a) määrittää valtio, jonka viranomaiset ovat toimivaltaisia toteuttamaan toimenpiteitä aikuisen henkilön tai hänen omaisuutensa suojelemiseksi;
 - b) määrittää laki, jota edellä tarkoitettujen viranomaisten on sovellettava toimivaltaansa käyttäessään;
 - c) määrittää aikuisen edustamiseen sovellettava laki;
 - d) määrätä lasten suojeluun liittyvien toimenpiteiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta kaikissa jäsenvaltioissa;
 - e) luoda sopimusvaltioiden viranomaisten välille tämän yleissopimuksen tarkoituksen toteuttamiseen tarvittavaa yhteistyötä.

2 artikla

- 1) Tässä yleissopimuksessa aikuisella tarkoitetaan henkilöä, joka on täyttänyt 18 vuotta.
- 2) Yleissopimusta sovelletaan myös toimenpiteisiin, jotka koskevat aikuista, joka ei ollut täyttänyt 18 vuotta toimenpiteiden toteuttamishetkellä.

3 artikla

Edellä 1 artiklassa tarkoitetut toimenpiteet voivat koskea erityisesti:

- a) toimintakelpoisuuden rajoituksen määrittämistä ja suojelujärjestelyn asettamista;

- b) aikuisen asettamista oikeus- tai hallintoviranomaisen suojelun alaiseksi;
- c) lapsen edunvalvontaa tai muuta vastaavaa järjestelyä;
- d) aikuisen henkilön tai hänen omaisuutensa hoidosta taikka aikuisen edustamisesta tai avustamisesta vastaavan henkilön tai elimen ja tämän tehtävien määrittämistä;
- e) aikuisen sijoittamista laitokseen tai muuhun paikkaan, jossa suojelu voidaan järjestää;
- f) aikuisen omaisuuden hoitoa, säilyttämistä tai siitä määräämistä;
- g) luvan antamista erityiseen puuttumiseen aikuisen henkilön tai hänen omaisuutensa suojelemiseksi.

4 artikla

- 1) Tätä yleissopimusta ei sovelleta
 - a) elatusvelvoitteisiin;
 - b) avioliiton tai muun vastaavan suhteen solmimiseen, mitätöimiseen ja purkamiseen eikä asumuseroon;
 - c) avioliittoon tai muuhun vastaavaan suhteeseen liittyviin varallisuussuhteisiin;
 - d) tarkoitemääräyksiin (trusteihin) ja perintöasioihin;
 - e) sosiaaliturvaan;
 - f) yleisiin terveyttä koskeviin viranomaistoimenpiteisiin;
 - g) henkilöä koskeviin toimenpiteisiin, jotka on toteutettu tämän tekemän rikoksen vuoksi;
 - h) turvapaikkaoikeutta ja maahanmuuttoa koskeviin päätöksiin;
 - i) toimenpiteisiin, jotka on toteutettu yksinomaan yleisen turvallisuuden vuoksi.
- 2) Edellä oleva 1 kappale ei vaikuta siinä tarkoitettujen asioiden osalta henkilön oikeuteen toimia aikuisen edustajana.

II LUKU – TOIMIVALTA

5 artikla

- 1) Sen sopimusvaltion oikeus- tai hallintoviranomaiset, jossa aikuisella on asuinpaikka, ovat toimivaltaisia toteuttamaan toimenpiteitä aikuisen tai hänen omaisuutensa suojelemiseksi.
- 2) Jos aikuisen asuinpaikka siirtyy toiseen sopimusvaltioon, toimivaltaisia viranomaisia ovat uuden asuinpaikkavaltion viranomaiset.

6 artikla

- 1) Toimivalta, jota 5 artiklan 1 kappaleessa tarkoitetaan, on aikuisten, jotka ovat pakolaisia, ja sellaisten aikuisten osalta, jotka kotimaassaan esiintyvien levottomuuksien vuoksi ovat vailla asuinpaikkaa, sen sopimusvaltion viranomaisilla, jonka alueella nämä aikuiset ovat.
- 2) Edellisen kappaleen määräyksiä sovelletaan myös aikuisiin, joiden asuinpaikkaa ei voida selvittää.

7 artikla

- 1) Lukuun ottamatta aikuisia, jotka ovat pakolaisia tai jotka kansalaisuusvaltiossaan esiintyvien levottomuuksien vuoksi ovat vailla asuinpaikkaa, sen sopimusvaltion viranomaisilla, jonka kansalainen aikuinen on, on toimivalta toteuttaa toimenpiteitä aikuisen henkilön tai hänen omaisuutensa suojelemiseksi, jos ne katsovat voivansa paremmin arvioida aikuisen edun, ja sen jälkeen, kun ne ovat ilmoittaneet asiasta viranomaisille, jotka ovat toimivaltaisia 5 artiklan tai 6 artiklan 2 kappaleen nojalla.
- 2) Tätä toimivaltaa ei käytetä, jos viranomaiset, jotka ovat toimivaltaisia 5 artiklan, 6 artiklan 2 kappaleen tai 8 artiklan nojalla, ovat ilmoittaneet sen valtion viranomaisille, jonka kansalainen aikuinen on, että ne ovat toteuttaneet tilanteen edellyttämiä toimenpiteitä tai ovat päättäneet, ettei mitään toimenpiteistä pidä toteuttaa, tai että menettely on vireillä kyseisissä viranomaisissa.
- 3) Edellä olevan 1 kappaleen nojalla toteutetut toimenpiteet raukeavat heti, kun viranomaiset, jotka ovat toimivaltaisia 5 artiklan, 6 artiklan 2 kappaleen tai 8 artiklan nojalla, ovat toteuttaneet tilanteen edellyttämiä toimenpiteitä tai ovat päättäneet, ettei mitään toimenpiteitä pidä toteuttaa. Näiden viranomaisten on ilmoitettava asiasta viranomaisille, jotka ovat toteuttaneet toimenpiteitä 1 kappaleen mukaisesti.

8 artikla

- 1) Jos sopimusvaltion viranomaiset, jotka ovat toimivaltaisia 5 tai 6 artiklan nojalla, katsovat sen olevan aikuisen edun mukaista, ne voivat omasta aloitteestaan tai toisen sopimusvaltion viranomaisen hakemuksesta pyytää jonkin 2 kappaleessa mainitun valtion viranomaisia toteuttamaan toimenpiteitä aikuisen henkilön tai hänen omaisuutensa suojelemiseksi. Pyyntö voi koskea joko suojelutoimenpiteitä yleisesti tai joitakin niistä.
- 2) Edellisessä kappaleessa tarkoitettu pyyntö voidaan esittää seuraavien sopimusvaltioiden viranomaisille:
 - a) valtio, jonka kansalainen aikuinen on;
 - b) valtio, jossa aikuisella oli edellinen asuinpaikka;
 - c) valtio, jossa on aikuisen omaisuutta;
 - d) valtio, jonka viranomaiset aikuinen on kirjallisesti valinnut toteuttamaan toimenpiteitä hänen suojelemisekseen;
 - e) valtio, jossa sellaisella aikuisen läheisellä, joka on valmis ottamaan vastuun hänen suojelemisestaan, on asuinpaikka;
 - f) valtio, jonka alueella aikuinen on aikuisen henkilön suojelemisen näkökulmasta.
- 3) Jos edellisten kappaleiden mukaisesti nimetty viranomainen ei hyväksy toimivaltaansa, toimivalta säilyy sopimusvaltion viranomaisilla, jotka ovat toimivaltaisia 5 tai 6 artiklan nojalla.

9 artikla

Sen sopimusvaltion viranomaiset, jossa on aikuisen omaisuutta, ovat toimivaltaisia toteuttamaan suojelutoimenpiteitä kyseisen omaisuuden osalta, mikäli tällaiset toimenpiteet ovat yhteensopivia niiden kanssa, jotka viranomaiset, jotka ovat toimivaltaisia 5–8 artiklan nojalla, ovat toteuttaneet.

10 artikla

- 1) Kaikissa kiireellisissä tapauksissa sen sopimusvaltion viranomaiset, jonka alueella aikuinen tai aikuiselle kuuluvaa omaisuutta on, ovat toimivaltaisia toteuttamaan kaikki välttämättömät suojelutoimenpiteet.
- 2) Jos edellisessä kappaleessa tarkoitetut toimenpiteet koskevat aikuista, jolla on asuinpaikka sopimusvaltiossa, ne raukeavat, kun viranomaiset, jotka ovat toimivaltaisia 5–9 artiklan nojalla, ovat toteuttaneet tilanteen edellyttämät toimenpiteet.
- 3) Jos 1 kappaleessa tarkoitetut toimenpiteet koskevat aikuista, jolla on asuinpaikka valtiossa, joka ei ole tämän sopimuksen osapuoli, ne raukeavat sopimusvaltiossa, kun kyseessä oleva sopimusvaltio on tunnustanut tilanteen edellyttämät toimenpiteet, jotka toisen valtion viranomaiset ovat toteuttaneet.
- 4) Viranomaisten, jotka ovat toteuttaneet toimenpiteitä 1 kappaleen nojalla, on mahdollisuuksien mukaan ilmoitettava toteutetuista toimenpiteistä sen sopimusvaltion viranomaisille, jossa aikuisella on asuinpaikka.

11 artikla

- 1) Poikkeuksellisesti sen sopimusvaltion viranomaiset, jonka alueella aikuinen on, ovat toimivaltaisia toteuttamaan aikuisen henkilön tilapäisiä suojelutoimenpiteitä, joiden alueellinen vaikutus rajoittuu kyseiseen valtioon, mikäli tällaiset toimenpiteet ovat yhteensopivia niiden kanssa, jotka viranomaiset, jotka ovat toimivaltaisia 5–8 artiklan nojalla, ovat jo toteuttaneet, ja sen jälkeen, kun ne ovat ilmoittaneet asiasta viranomaisille, jotka ovat toimivaltaisia 5 artiklan nojalla.
- 2) Jos edellisessä kappaleessa tarkoitetut toimenpiteet koskevat aikuista, jolla on asuinpaikka sopimusvaltiossa, ne raukeavat, kun viranomaiset, jotka ovat toimivaltaisia 5–8 artiklan nojalla, ovat päättäneet suojelutoimenpiteistä, joita tilanne mahdollisesti edellyttää.

12 artikla

Jollei 7 artiklan 3 kappaleen määräyksistä muuta johdu, toimenpiteet, jotka 5–9 artiklan soveltamiseksi on toteutettu, ovat voimassa niihin liittyvien ehtojen mukaisesti, vaikka olosuhteiden muutos on poistanut perusteen, jonka nojalla toimivaltaa käytettiin, jolleivät viranomaiset, jotka ovat toimivaltaisia yleissopimuksen mukaisesti, ole muuttaneet kyseisiä toimenpiteitä, korvanneet niitä toisilla tai päättäneet niiden lopettamisesta.

III LUKU – SOVELLETTAVA LAKI

13 artikla

- 1) Käyttäessään II luvun määräysten mukaista toimivaltaansa sopimusvaltioiden viranomaiset soveltavat omaa lakiaan.
- 2) Viranomaiset voivat kuitenkin poikkeuksellisesti soveltaa tai ottaa huomioon sellaisen toisen valtion lain, johon asialla on läheinen yhteys, jos aikuisen tai hänen omaisuutensa suojeleminen sitä edellyttää.

14 artikla

Jos yhdessä sopimusvaltiossa toteutettu toimenpide pannaan täytäntöön toisessa sopimusvaltiossa, sen täytäntöönpanon edellytyksiin sovelletaan tämän toisen valtion lakia.

15 artikla

- 1) Sen edustusvallan olemassaoloon, laajuuteen, muuttamiseen ja lakkaamiseen, jonka aikuinen on antanut joko sopimuksen tai yksipuolisen oikeustoimen nojalla ja jota käytetään, kun kyseinen aikuinen ei kykene suojelemaan etujaan, sovelletaan sen valtion lakia, jossa aikuisella on asuinpaikka sopimuksen tai oikeustoimen tekohetkellä, jollei jotakin 2 kohdassa mainituista laeista ole nimenomaisesti ja kirjallisesti osoitettu sovellettavaksi.
- 2) Valtiot, joiden lakeja voidaan osoittaa sovellettavaksi, ovat:
 - a) valtio, jonka kansalainen aikuinen on;
 - b) valtio, jossa aikuisella on aikaisemmin ollut asuinpaikka;
 - c) valtio, jossa on aikuisen omaisuutta, kyseisen omaisuuden osalta.
- 3) Tällaisen edustusvallan käyttämisen tapaan sovelletaan sen valtion lakia, jossa sitä käytetään.

16 artikla

Jos 15 artiklassa tarkoitettua edustusvaltaa ei käytetä tavalla, joka riittää turvaamaan aikuisen henkilön tai hänen omaisuutensa suojelun, se voidaan peruuttaa tai sitä voidaan muuttaa sen viranomaisen toteuttamalla toimenpiteillä, joka on toimivaltainen yleissopimuksen nojalla. Jos tällainen edustusvalta perutaan tai sitä muutetaan, edellä 15 artiklassa tarkoitettu laki olisi otettava huomioon mahdollisuuksien mukaan.

17 artikla

- 1) Sellaisen oikeustoimen pätevyyttä, joka on tehty kolmannen osapuolen ja sellaisen toisen henkilön välillä, jolla olisi oikeus toimia aikuisen edustajana sen valtion lain mukaisesti, jossa oikeustoimeen on ryhdytty, ei voida kiistää eikä kolmatta osapuolta voida asettaa vastuuseen pelkästään sillä perusteella, että toisella henkilöllä ei ollut oikeutta toimia aikuisen edustajana tämän luvun määräysten nojalla sovellettavan lain mukaisesti, jollei kolmas osapuoli tiennyt tai hänen olisi pitänyt tietää, että edustusvaltaan sovellettiin viimeksi mainittua lakia.
- 2) Edellisen kappaleen määräyksiä sovelletaan ainoastaan, jos oikeustoimi tehtiin saman valtion alueella olevien henkilöiden välillä.

18 artikla

Tämän luvun määräyksiä sovelletaan myös silloin, kun niiden nojalla sovellettava laki on sellaisen valtion laki, joka ei ole tämän yleissopimuksen osapuoli.

19 artikla

Tässä luvussa 'laki' tarkoittaa lakia, joka on voimassa kyseessä olevassa valtiossa, lukuun ottamatta sen lainvalintasäännöksiä.

20 artikla

Tämä luku ei estä soveltamasta sen valtion lain säännöksiä, jossa aikuista on suojeltava, jos tällaisten säännösten soveltaminen on pakollista siitä riippumatta, mitä lakia on muutoin sovellettava.

21 artikla

Tämän luvun määräysten osoittaman lain soveltamisesta voidaan poiketa ainoastaan, jos sen soveltaminen olisi ilmeisesti vastoin oikeusjärjestyksen peruseriaatteita.

IV LUKU – TUNNUSTAMINEN JA TÄYTÄNTÖÖNPANO

22 artikla

- 1) Sopimusvaltion viranomaisten toimenpiteet tunnustetaan ilman eri vahvistusta kaikissa muissa sopimusvaltioissa.
- 2) Tunnustamisesta voidaan kuitenkin kieltäytyä
 - a) jos toimenpiteen on suorittanut sellainen viranomainen, jonka toimivalta ei ole perustunut johonkin II luvun määräysten mukaisista perusteista;
 - b) jos toimenpide on tehty oikeudenkäynnissä tai hallinnollisessa menettelyssä ilman, että aikuiselle on varattu tilaisuutta tulla kuulluksi ja tämä loukkaa pyynnön vastaanottaneen valtion menettelyllisiä peruseriaatteita, eikä asia ole ollut kiireellinen;
 - c) jos tällainen tunnustaminen on ilmeisesti vastoin pyynnön vastaanottaneen valtion oikeusjärjestyksen peruseriaatteita tai ristiriidassa tämän valtion lain sellaisen säännöksen kanssa, jonka soveltaminen on pakollista siitä riippumatta, mitä lakia on muutoin sovellettava;
 - d) jos toimenpide on ristiriidassa sellaisen toimenpiteen kanssa, joka on myöhemmin toteutettu tämän yleissopimuksen ulkopuolisessa valtiossa, joka olisi ollut toimivaltainen 5–9 artiklan nojalla, ja jos tämä myöhempi toimenpide on tunnustettavissa pyynnön vastaanottaneessa valtiossa;
 - e) jos 33 artiklan määräysten mukaista menettelyä ei ole noudatettu.

23 artikla

Asianosainen voi pyytää sopimusvaltion toimivaltaisia viranomaisia päättämään toisessa sopimusvaltiossa suoritetun toimenpiteen tunnustamisesta tai tunnustamatta jättämisestä, tämän kuitenkin rajoittamatta 22 artiklan 1 kappaleen määräysten soveltamista. Menettely määräytyy pyynnön vastaanottaneen valtion lain mukaisesti.

24 artikla

Se tosiseikkojen arviointi, johon toimenpiteen suorittaneen sopimusvaltion viranomainen on perustanut toimivaltansa, sitoo pyynnön vastaanottaneen valtion viranomaisista.

25 artikla

- 1) Jos toimenpiteet, jotka on suoritettu sopimusvaltiossa ja jotka ovat siellä täytäntöönpanokelpoisia, edellyttävät täytäntöönpanoa toisessa sopimusvaltiossa, ne on viimeksi mainitussa valtiossa julistettava asianosaisen pyynnöstä täytäntöönpanokelpoisiksi tai rekisteröitävä täytäntöönpanoa varten sen lain mukaista menettelyä noudattaen.
- 2) Kunkin sopimusvaltion on sovellettava toimenpiteen täytäntöönpanokelpoiseksi julistamiseen tai rekisteröintiin yksinkertaista ja nopeaa menettelyä.
- 3) Toimenpiteen täytäntöönpanokelpoiseksi julistamisesta tai rekisteröinnistä voidaan kieltäytyä ainoastaan jollakin 22 artiklan 2 kappaleessa mainitulla perusteella.

26 artikla

Toimenpiteen sisältämää asiaratkaisua ei saa tutkia uudelleen, tämän kuitenkaan rajoittamatta sellaista asian käsittelyä, joka on tarpeen tätä artiklaa edeltävien artiklojen soveltamiselle.

27 artikla

Toimenpiteet, jotka on suoritettu yhdessä sopimusvaltiossa ja jotka on julistettu täytäntöönpanokelpoisiksi tai rekisteröity täytäntöönpanoa varten toisessa sopimusvaltiossa, pannaan täytäntöön viimeksi mainitussa valtiossa samalla tavoin kuin kyseisen sopimusvaltion omien viranomaisten toimenpiteet. Täytäntöönpano tapahtuu pyynnön vastaanottaneen valtion lain mukaisesti ja sen sallimissa rajoissa.

V LUKU – YHTEISTYÖ

28 artikla

- 1) Sopimusvaltio nimeää keskusviranomaisen vastaamaan niistä velvoitteista, joita tämä yleissopimus näille viranomaisille asettaa.
- 2) Liittovaltiot, valtiot, joissa on yhtä useampia oikeusjärjestelmiä, tai valtiot, joissa on itsehallintoalueita, voivat nimetä useamman kuin yhden keskusviranomaisen ja määritellä niiden alueellisen tai henkilöllisen toimivallan laajuuden. Valtion, joka on nimennyt useamman kuin yhden keskusviranomaisen, on nimettävä se keskusviranomainen, jolle kaikki tiedonannot voidaan lähettää toimitettaviksi eteenpäin kyseisen valtion asianomaiselle keskusviranomaiselle.

29 artikla

- 1) Keskusviranomaisten on tehtävä keskenään yhteistyötä ja edistettävä valtioidensa toimivaltaisten viranomaisten välistä yhteistyötä tämän yleissopimuksen tarkoitusten toteuttamiseksi.
- 2) Keskusviranomaisten on tätä yleissopimusta soveltaessaan toteutettava tarvittavat toimenpiteet antaakseen tietoa kyseessä olevien valtioiden aikuisten suojeluun sovellettavasta lainsäädännöstä ja tarjolla olevista palveluista.

30 artikla

Sopimusvaltion keskusviranomaisen on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet joko suoraan tai viranomaisten tai muiden elimien välityksellä:

- a) edistääkseen kaikin tavoin tiedonvaihtoa toimivaltaisten viranomaisten välillä tilanteissa, joissa tätä yleissopimusta sovelletaan;
- b) antaakseen toisen sopimusvaltion toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä apua aikuisen olinpaikan selvittämiseksi silloin, kun näyttää ilmeiseltä, että aikuinen voi olla pyynnön vastaanottaneen valtion alueella ja tarvita suojelua.

31 artikla

Sopimusvaltion toimivaltaiset viranomaiset voivat joko suoraan tai muiden elinten välityksellä edistää sovittelun tai muiden vastaavien keinojen avulla aikuisen henkilön tai hänen omaisuutensa suojelua koskevien sovintoratkaisujen saavuttamista tilanteissa, joissa yleissopimusta sovelletaan.

32 artikla

- 1) Kun aikuisen suojeluun liittyvää toimenpidettä harkitaan, viranomaiset, jotka ovat toimivaltaisia yleissopimuksen nojalla, voivat pyytää sellaista toisen sopimusvaltion viranomaista, jolla on aikuisen suojelun kannalta merkityksellisiä tietoja, toimittamaan nämä tiedot, jos aikuisen tilanne sitä edellyttää.
- 2) Sopimusvaltio voi antaa selityksen, jonka mukaan tämän artiklan 1 kappaleen mukaiset pyynnöt voidaan toimittaa sen viranomaisille ainoastaan sen keskusviranomaisen välityksellä.
- 3) Sopimusvaltion toimivaltaiset viranomaiset voivat pyytää toisen sopimusvaltion viranomaisilta apua tämän yleissopimuksen mukaisten suojelutoimenpiteiden toimeenpanossa.

33 artikla

- 1) Jos viranomainen, joka on toimivaltainen 5–8 artiklan nojalla, harkitsee aikuisen sijoittamista laitokseen tai muuhun paikkaan, jossa suojelu voidaan järjestää, ja jos tällainen sijoittaminen järjestettäisiin toisessa sopimusvaltiossa, sen tulee ensin neuvotella asiasta viimeksi mainitun valtion keskusviranomaisen tai muun toimivaltaisen viranomaisen kanssa. Tätä tarkoitusta varten sen on toimitettava tietoja aikuisen tilanteesta sekä perustelut ehdotetulle sijoittamiselle.

- 2) Päätöstä aikuisen sijoittamisesta ei voida tehdä pyynnön esittäneessä valtiossa, jos pyynnön vastaanottaneen valtion keskusviranomainen tai muu toimivaltainen viranomainen ilmoittaa kohtuullisessa ajassa vastustavansa sitä.

34 artikla

Aina, kun aikuinen on vakavasti vaarassa, sen sopimusvaltion toimivaltaisten viranomaisten, jossa toimenpiteet aikuisen suojelemiseksi on toteutettu tai jossa niitä harkitaan, on saatuaan tietoonsa, että aikuinen on siirtynyt asumaan toiseen valtioon tai että aikuinen on toisessa valtiossa, ilmoitettava kyseisen valtion viranomaisille vaarasta sekä toimenpiteistä, joita on toteutettu tai harkitaan.

35 artikla

Viranomainen ei saa pyytää eikä toimittaa tietoja tämän luvun määräysten mukaisesti, jos se katsoo, että aikuinen henkilö tai hänen omaisuutensa niiden toimittamisen seurauksena todennäköisesti joutuisi vaaraan tai että niiden toimittaminen uhkaisi vakavasti aikuisen henkilön perheenjäsenen vapautta tai elämää.

36 artikla

- 1) Sopimusvaltioiden keskusviranomaiset ja muut viranomaiset vastaavat kuluista, joita niille aiheutuu tämän luvun määräysten soveltamisesta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta mahdollisuutta periä palveluista kohtuullisia maksuja.
- 2) Sopimusvaltio voi tehdä yhden tai useamman muun sopimusvaltion kanssa sopimuksen kulujen jakamisesta.

37 artikla

Sopimusvaltio voi tehdä yhden tai useamman muun sopimusvaltion kanssa sopimuksia edistääkseen tämän luvun määräysten soveltamista niiden välillä. Tällaisen sopimuksen tehneiden valtioiden on toimitettava siitä jäljennös tämän yleissopimuksen tallettajalle.

VI LUKU – YLEISET MÄÄRÄYKSET

38 artikla

- 1) Sen sopimusvaltion viranomaiset, jossa suojelutoimenpide on toteutettu tai jossa edustusvalta on vahvistettu, voivat pyynnöstä antaa henkilölle, joka vastaa aikuisen henkilön tai hänen omaisuutensa suojelusta, todistuksen kyseisen henkilön asemasta ja valtuuksista.
- 2) Todistuksen mukaisen aseman ja valtuuksien oletetaan kuuluvan kyseiselle henkilölle todistuksen päivämäärästä alkaen, jollei muuta osoiteta.
- 3) Kunkin sopimusvaltion tulee nimetä viranomainen, joka on toimivaltainen laatimaan todistuksen.

39 artikla

Tämän yleissopimuksen mukaisesti hankittuja tai toimitettuja henkilötietoja saa käyttää ainoastaan siihen tarkoitukseen, johon ne on hankittu tai toimitettu.

40 artikla

Tietoja vastaanottavat viranomaiset varmistavat oman valtionsa lain mukaisesti, että tiedot pidetään luottamuksellisina.

41 artikla

Kaikki tämän yleissopimuksen mukaisesti välitetyt tai toimitetut asiakirjat on vapautettu laillistamisesta tai muusta vastaavasta muodollisuudesta.

42 artikla

Kukin sopimusvaltio voi nimetä viranomaiset, joille 8 ja 33 artiklan mukaiset pyynnöt tulee osoittaa.

43 artikla

- 1) Tämän yleissopimuksen 28 ja 42 artiklassa tarkoitetut viranomaisten nimeämiset on ilmoitettava Haagin kansainvälisen yksityisoikeuden konferenssin pysyvälle toimistolle viimeistään ajankohtana, jolloin ratifiointia, hyväksymistä tai liittymistä koskevat asiakirjat talletetaan. Niiden muuttamisesta on myös ilmoitettava pysyvälle toimistolle.
- 2) Tämän yleissopimuksen 32 artiklan 2 kappaleessa tarkoitettu selitys annetaan yleissopimuksen tallettajalle.

44 artikla

Sopimusvaltiolla, jossa aikuisen henkilön tai hänen omaisuutensa suojeluun sovelletaan yhtä useampaa oikeusjärjestelmää tai oikeussääntöjen kokonaisuutta, ei ole velvollisuutta soveltaa yleissopimuksen määräyksiä sellaisiin ristiriitatilanteisiin, jotka koskevat pelkästään kyseisiä oikeusjärjestelmiä tai sääntökokonaisuuksia.

45 artikla

Sellaisen valtion osalta, jossa mihin tahansa tässä yleissopimuksessa käsiteltyyn asiaan sovelletaan kahta tai useampaa oikeusjärjestelmää tai oikeussäännöstöä sen eri alueilla

- a) viittauksella asuinpaikkaan kyseisessä valtiossa tarkoitetaan asuinpaikkaa asianomaisella alueella;

- b) viittauksella aikuisen oleskeluun kyseisessä valtiossa tarkoitetaan oleskelua asianomaisella alueella;
- c) viittauksella kyseisessä valtiossa olevaan aikuisen omaisuuteen tarkoitetaan aikuisen omaisuutta asianomaisella alueella;
- d) viittauksella valtioon, jonka kansalainen aikuinen on, tarkoitetaan kyseisen valtion lain osoittamaa aluetta tai, jollei asiaan sovellettavia säännöksiä ole, sitä aluetta, johon aikuisella on läheisin yhteys;
- e) viittauksella valtioon, jonka viranomaiset aikuinen on valinnut, tarkoitetaan
 - asianomaista aluetta, jos aikuinen on valinnut tämän alueen viranomaiset;
 - asianomaista aluetta, johon aikuisella on läheisin yhteys, jos aikuinen on valinnut kyseisen valtion viranomaiset nimeämättä tiettyä aluetta kyseisessä valtiossa.
- f) viittauksella sen valtion lakiin, johon tapauksella on läheinen yhteys, tarkoitetaan sen alueen lakia, johon tapauksella on läheinen yhteys;
- g) viittauksella sen valtion lakiin, menettelyyn tai viranomaiseen, jossa toimenpide on toteutettu, tarkoitetaan sellaisen alueen voimassa olevaa lakia tai menettelyä taikka viranomaista, jossa kyseinen toimenpide on toteutettu;
- h) viittauksella pyynnön vastaanottaneen valtion lakiin, menettelyyn tai viranomaiseen tarkoitetaan sellaisen alueen voimassa olevaa lakia, menettelyä tai viranomaista, jolla tunnustamista tai täytäntöönpanoa haetaan.
- i) viittauksella valtioon, jossa suojelutoimenpide on toteutettava, tarkoitetaan aluetta, jossa toimenpide on toteutettava;
- j) viittauksella muuhun valtion elimeen tai viranomaiseen kuin keskusviranomaiseen tarkoitetaan sitä elintä tai viranomaista, joka on toimivaltainen asianomaisella alueella.

46 artikla

Jos valtio kostuu kahdesta tai useammasta alueesta, joista kullakin on oma oikeusjärjestelmä tai sääntökokonaisuus tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa, III luvun nojalla sovellettava laki määräytyy seuraavien sääntöjen perusteella:

- a) Jos kyseisessä valtiossa on voimassa säännökset, joissa määritetään, minkä alueen lakia sovelletaan, sovelletaan niiden osoittaman alueen lakia;
- b) Jos valtiossa ei ole edellä tarkoitettuja säännöksiä, sovellettava laki on 45 artiklan määräysten mukaisen alueen laki.

47 artikla

Jos valtiossa on voimassa kaksi tai useampia oikeusjärjestelmiä tai sääntökokonaisuuksia, joita sovelletaan eri henkilöryhmiin tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa, III luvun nojalla sovellettava laki määräytyy seuraavien sääntöjen perusteella:

- a) Jos kyseisessä valtiossa on voimassa säännökset, joissa määritetään, mitä kyseessä olevista laeista sovelletaan, sovelletaan niiden osoittamaa lakia;
- b) jos valtiossa ei ole edellä tarkoitettuja säännöksiä, sovelletaan sitä oikeusjärjestelmää tai sääntökokonaisuutta, johon aikuisella on läheisin yhteys.

48 artikla

Tämä yleissopimus korvaa sopimusvaltioiden välisissä suhteissa Haagissa 17 päivänä heinäkuuta 1905 allekirjoitetun, holhottavaksi julistamista ja siihen verrattavia

suojelutoimenpiteitä koskevan yleissopimuksen (*Convention concernant l'interdiction et les mesures de protection analogues*).

49 artikla

- 1) Tämä yleissopimus ei vaikuta muihin kansainvälisiin asiakirjoihin, joiden osapuolina on sopimusvaltioita ja jotka sisältävät määräyksiä tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvista asioista, elleivät kyseisten asiakirjojen osapuolina olevat valtiot anna toisen sisältöistä selitystä.
- 2) Tämä yleissopimus ei vaikuta yhden tai useamman sopimusvaltion mahdollisuuteen tehdä sopimuksia, jotka sisältävät tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvia asioita koskevia määräyksiä, sellaisten aikuisten osalta, joilla on asuinpaikka kyseessä olevan sopimuksen osapuolena olevassa valtiossa.
- 3) Sopimukset, joita yksi tai useampi sopimusvaltio tekee tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvista asioista, eivät vaikuta tämän yleissopimuksen määräysten soveltamiseen sellaisten valtioiden ja muiden sopimusvaltioiden välillä.
- 4) Edellä olevien kappaleiden määräykset koskevat myös kyseessä olevien valtioiden yhtenäistä lainsäädäntöä, joka perustuu niiden välisiin alueellisiin tai muihin siteisiin.

50 artikla

- 1) Tätä yleissopimusta sovelletaan ainoastaan sellaisiin toimenpiteisiin, jotka valtiossa on toteutettu sen jälkeen, kun yleissopimus on tullut kyseisen valtion osalta voimaan.
- 2) Yleissopimusta sovelletaan sellaisten toimenpiteiden tunnustamiseen ja täytäntöönpanoon, joita on toteutettu sen jälkeen, kun yleissopimus on tullut voimaan toimenpiteet toteuttaneen valtion ja pyynnön vastaanottaneen valtion välillä.
- 3) Yleissopimusta sovelletaan 15 artiklassa määrättyjen edellytysten mukaisesti aiemmin annettuun edustusvaltaan siitä lähtien, kun yleissopimus on tullut voimaan sopimusvaltiossa.

51 artikla

- 1) Sopimusvaltion keskusviranomaiselle tai muulle viranomaiselle osoitetun tiedonannon tulee olla laadittu alkuperäisellä kielellä ja siihen tulee liittää pyynnön vastaanottaneen valtion viralliselle kielelle tai jollekin sen viralliselle kielelle tehty käännös tai, jos tällaisen käännöksen toimittaminen aiheuttaisi vaikeuksia, käännös ranskan tai englannin kielelle.
- 2) Sopimusvaltio voi kuitenkin tekemällä varauman 56 artiklan mukaisesti kieltäytyä hyväksymästä joko ranskan tai englannin kielen, mutta ei kummankin, käyttämistä.

52 artikla

Haagin kansainvälisen yksityisoikeuden konferenssin pääsihteeri kutsuu säännöllisin väliajoin koolle erityiskomission, jossa tarkastellaan, miten tätä yleissopimusta käytännössä noudatetaan.

53 artikla

- 1) Tämän yleissopimuksen voivat allekirjoittaa valtiot, jotka olivat Haagin kansainvälisen yksityisoikeuden konferenssin jäseniä 2 päivänä lokakuuta 1999.
- 2) Yleissopimus ratifioidaan tai hyväksytään ja ratifioimis- tai hyväksymiskirjat talletetaan yleissopimuksen tallettajan, Alankomaiden kuningaskunnan ulkoasiainministeriön huostaan.

54 artikla

- 1) Muut valtiot voivat liittyä tähän yleissopimukseen sen tultua voimaan 57 artiklan 1 kappaleen mukaisesti.
- 2) Liittymiskirjat on talletettava tallettajan huostaan.
- 3) Liittyminen vaikuttaa vain liittyvän valtion ja niiden sopimusvaltioiden välisiin suhteisiin, jotka eivät ole esittäneet vastalauseita liittymistä vastaan kuuden kuukauden kuluessa 59 artiklan b kohdassa tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta. Valtiot voivat esittää liittymistä koskevan vastalauseen myös ratifioidessaan tai hyväksyessään tämän yleissopimuksen sen jälkeen, kun liittyminen on tapahtunut. Vastalauseesta on ilmoitettava tallettajalle.

55 artikla

- 1) Jos valtioon kuuluu kaksi tai useampia alueita, joissa tässä yleissopimuksessa mainituissa asioissa sovelletaan eri oikeusjärjestelmiä, valtio voi allekirjoittaessaan, ratifioidessaan tai hyväksyessään tämän yleissopimuksen tai liittyessään siihen antaa selityksen siitä, että tätä yleissopimusta sovelletaan kaikkiin sen alueisiin tai ainoastaan johonkin tai joihinkin niistä, sekä milloin tahansa muuttaa tätä selitystä antamalla uuden selityksen.
- 2) Selitys on toimitettava tallettajalle, ja siinä on mainittava nimenomaisesti ne alueet, joihin yleissopimusta sovelletaan.
- 3) Jollei valtio anna tässä artikkelissa tarkoitettua selitystä, yleissopimusta sovelletaan kyseisen valtion kaikkiin alueisiin.

56 artikla

- 1) Valtio voi viimeistään ratifioinnin, hyväksymisen tai liittymisen yhteydessä tai antaessaan 55 artiklan mukaisen selityksen tehdä 51 artiklan 2 kappaleen mukaisen varauman. Muita varaumia ei sallita.
- 2) Valtio voi milloin tahansa peruuttaa tekemänsä varauman. Peruutuksesta on ilmoitettava tallettajalle.
- 3) Varauman voimassaolo lakkaa kolmannen kalenterikuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun edellisessä kappaleessa mainittu ilmoitus on tehty.

57 artikla

- 1) Tämä yleissopimus tulee voimaan sen kuukauden ensimmäisenä päivänä, joka alkaa kolmen kuukauden kuluttua kolmannen 53 artiklassa tarkoitetun ratifioimis- tai hyväksymiskirjan tallettamisesta.
- 2) Tämän jälkeen yleissopimus tulee voimaan seuraavasti:
 - a) sopimuksen myöhemmin ratifioivan tai hyväksyvän valtion osalta sen kuukauden ensimmäisenä päivänä, joka alkaa kolmen kuukauden kuluttua kyseisen valtion ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan tallettamisesta;
 - b) sopimukseen liittyvän valtion osalta sen kuukauden ensimmäisenä päivänä, joka alkaa kolmen kuukauden kuluttua 54 artiklan 3 kappaleen mukaisen kuuden kuukauden ajanjakson päättymisestä;
 - c) sellaisen alueen osalta, jota yleissopimus on ulotettu koskemaan 55 artiklan mukaisesti, yleissopimus tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kolme kuukautta kyseisessä artiklassa tarkoitetun selityksen tiedoksiantamisesta.

58 artikla

- 1) Tämän yleissopimuksen osapuolena oleva valtio voi irtisanoa sopimuksen tekemällä siitä tallettajalle osoitetun kirjallisen ilmoituksen. Irtisanominen voidaan rajoittaa koskemaan ainoastaan joitakin alueita, joihin yleissopimusta sovelletaan.
- 2) Irtisanominen tulee voimaan sen kuukauden ensimmäisenä päivänä, joka alkaa kahdentoista kuukauden kuluttua siitä, kun tallettaja on vastaanottanut ilmoituksen. Jos ilmoituksessa on yksilöity mainittua pidempi aika irtisanomisen voimaantulolle, irtisanominen tulee voimaan kyseisen ajan kuluttua siitä, kun tallettaja on vastaanottanut ilmoituksen.

59 artikla

Tallettajan on ilmoitettava Haagin kansainvälisen yksityisoikeuden konferenssin jäsenvaltioille ja 54 artiklan mukaisesti tähän yleissopimukseen liittyneille valtioille:

- a) edellä 53 artiklassa tarkoitetuista allekirjoituksista, ratifioinneista ja hyväksymisistä;
- b) edellä 54 artiklassa tarkoitetuista liittymisistä ja liittymistä vastaan esitetyistä vastalauseista;
- c) yleissopimuksen 57 artiklan mukaisesta voimaantulopäivästä;
- d) edellä 32 artiklan 2 kappaleessa ja 55 artiklassa tarkoitetuista selityksistä;
- e) edellä 37 artiklassa tarkoitetuista sopimuksista;
- f) edellä 51 artiklan 2 kappaleessa tarkoitetusta varaumasta ja 56 artiklan 2 kappaleessa tarkoitetusta varauman peruutuksesta;
- g) 58 artiklassa tarkoitetuista irtisanomisista.

Tämän vakuudeksi allekirjoittaneet ovat asianmukaisesti valtuutettuina allekirjoittaneet tämän yleissopimuksen.

Tehty Haagissa 13 päivänä tammikuuta 2000 englannin ja ranskan kielellä, molempien tekstien ollessa yhtä todistusvoimaiset, yhtenä kappaleena, joka talletetaan Alankomaiden kuningaskunnan hallituksen arkistoon ja jonka oikeaksi todistettu jäljennös toimitetaan

diplomaattiteitse kaikille Haagin kansainvälisen yksityisoikeuden konferenssin jäseninä
oleville valtioille.